

WIE IS ...?

**SIBORI AMSTERDAM,
SULTAN VAN TERNATE**

**MOLUKSE VOETSTAPPEN DOOR DE GESCHIEDENIS:
ZESTIEN VERHALEN OVER HISTORISCHE PERSONEN**

1679

De berichten hadden hem bereikt. En nu zat sultan Sibori Amsterdam vol zorgen in zijn paleis op Ternate. Zijn afgezant Jan Patilima was op Ambon verraden en ter dood gebracht. Patilima zou voor hem op Ambon medestanders zoeken voor een opstand tegen de Nederlanders. Al vier jaar, sinds hij in 1675 sultan was geworden, had hij plannen om de Nederlanders uit Ternate te verjagen. 'Binnenkort nodigen we de gouverneur en zijn vrouw uit voor een banket. Als ze in het paleis zijn doden we hun lijfwachten. Daarna is de weg vrij om het garnizoen in fort Oranje aan te vallen.'

Na jaren verblijf op de Molukken waren gouverneur Robert Padbrugge en zijn vrouw al gewend geraakt aan de hitte, maar hun dochter kon er maar moeilijk aan wennen. Zij was bijna bevangen door de hitte, toen ze bij het paleis arriveerden. Padbrugge had de uitnodiging van sultan Sibori Amsterdam aangenomen om met zijn vrouw en dochter en een aantal officieren een bezoek te brengen aan de sultan. Zijn escorte van tien soldaten gaf hem een veilig gevoel. Maar toen hij aan tafel schoof, voelde hij zich plots niet op zijn gemak. Er was een spanning die hij niet kon verklaren.

Alles was goed voorbereid. De manschappen van de sultan wisten wat hun te doen stond. Als de Nederlandse escorte de saluutschoten had afgevuurd, moest het gebeuren. Voordat ze hun geweren weer geladen hadden ... 'Ik ben zeer vereerd met uw aanwezigheid en wil graag een toast uitbrengen op het Huis van Oranje', beëindigde sultan Sibori Amsterdam zijn toespraak.

'Ik waardeer het ten zeerste als uw escorte buiten saluutschoten afvuurt.' Vriendelijk en hoopvol keek sultan Sibori Amsterdam naar de gouverneur. Maar het commando van de gouverneur kwam niet ...

Gouverneur Padbrugge was er ineens zeker van dat er iets niet klopte en dat zij in levensgevaar verkeerden. Als zijn escorte saluutschoten zou afvuren, dan ... Hij had 't door. 'Doe net alsof je onwel wordt, val flauw, snel ...', fluisterde hij zijn dochter toe, terwijl hij een blik wierp op zijn escorte. De kreet van zijn dochter deed hem snel handelen. 'Mijn dochter is onwel geworden', riep hij. 'Snel, zij moet naar de dokter. We moeten terug naar fort Oranje.' Hij excuseerde zich bij de sultan, en samen met een paar soldaten droeg hij zijn dochter naar buiten.

Dagenlang waren de soldaten al op pad in de binnenlanden van het eiland Halmahera. Maar nu waren ze zeker van hun zaak. Stil naderden ze het huis. Ze wisten dat sultan Sibori Amsterdam daar zijn toevlucht had gezocht. Nadat zijn plan om de gouverneur om te brengen mislukte, hadden zijn manschappen de dagen daarna nog wel Nederlandse soldaten aangevallen en vermoord. Maar daarna moest de sultan vluchten. Twee jaar was hij nu al op de vlucht. Door een paar spleten in de muur van het huis zagen de soldaten dat de sultan aan het rusten was. Het was nu een koud kunstje om hem te overheersen. Ze drongen naar binnen en namen hem gevangen.

Sultan Sibori Amsterdam werd naar Batavia (het huidige Jakarta) overgebracht, waar hij werd verhoord. Hij hoefde geen afstand te doen van zijn troon, maar hij moest wel een contract tekenen waarin hij het gezag van de Nederlanders erkende. Ook verkregen de Nederlanders het recht om in de toekomst te beslissen wie zij als sultan wilden benoemen.

VERANTWOORDING

Auteur: Xaf Lasomer

Bron: 'Wie is ...?' serie in Papan Tulis, katern van het Landelijk Steunpunt Educatie Molukkers in het magazine Marinjo 1998-2000, gebundeld in 2011

Bewerking/vormgeving: Nanneke Wigard, 2024

Meer weten?

Op de website [Vensters op de Molukse Geschiedenis](#) vind je meer informatie over de periode 1450-1950 en meer verhalen van historische personen

Illustraties:

Gravure: Koninklijke Bibliotheek AMH-7210 (Wikimedia)